

TARTALOM

SZERKESZTŐI ÜZENET	0. oldal
HAZAI AGRÁRGAZDASÁG	1. oldal
NEMZETKÖZI AGRÁRGAZDASÁG	7. oldal
STATISZTIKA	11. oldal
SZABÁLYOZÁSI, PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK	12. oldal
KIEMELT TÉMA I. - II.	14. - 19. oldal
TAKARÉK AGRÁR TERMÉKEK	20. OLDAL
KAPCSOLATOK	22. OLDAL

Szerkesztői üzenet

Lendületben

Rajtra készen a gazdák!

2017 tavaszának küszöbén nemcsak az agráriumban fokozódik a munkakedv és a várakozás, hanem a Takarékok háza táján is nagy a sürgés-forgás. Ügyfeleinkkel együtt, mi is készülünk a tavaszi munkák finanszírozására, a vidékfejlesztési pályázatok hamarosan lendületbe kerülő értékeléseire, az idej támogatások előfinanszírozására, a beruházási rohamra.

Ez utóbbit nagyon jól jelzi a Takarékok Agrárhangulati Index, amelynek második felméréséről a Kiemelt téma rovatban olvashatnak.

A Takarékok Agrár Hírmondó is folyamatosan fejlődik, hiszen minden hónapban új rovatok, információk kapnak helyet benne. E hónapban teljes körű kiszolgálásunk egyik újabb elemét, a Takarékok Faktort mutatjuk be.

Aki lemarad, kimarad. Az az agrárgazdálkodó, aki csak végzi megszokott tevékenységét, és nem az együttműködések bővítésén, termelésének az új piaci kihívásokhoz való igazításán töri közben a fejét, könnyen a vesztesek oldalára kerülhet. A Takarékok hatalmas energiát fektetnek abba, hogy ügyfeleik figyelmét felhívják az előttünk álló évek várható piaci, támogatási, finanszírozási trendjeire. Agrárszakértőink több mint 60 szakmai rendezvényen vesznek ezekben a hetekben részt, és próbálják meggyőzni a résztvevőket arról, hogy most van itt az ideje nagyobbat előre lépni. **Ilyen támogatási és kamatkörnyezet egy időben soha többé nem lesz, mint a mostani!!!**

Üdvözlettel,
Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Takarék Agrár Központ

Hazai agrárgazdaság

Száz terméket érintő élelmiszer-ellenőrzés jön

A hazai és külföldi áruházakban megtalálható azonos élelmiszerek átfogó vizsgálatát rendelte el Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter. A legtöbb élelmiszeripari ágazatban előfordul, hogy valamelyik európai uniós országból – sokszor túltermelés miatt – Magyarországon landol a silányabb minőségű áru. A Magyar Idők által megkérdezett ágazati szereplők ennek okaként elsősorban a hazai vásárlók érzékenységet emelték ki, de a piacvédelem és a szabályozás terén is van tennivaló.

A piacvédelem mellett a Magyar Idők által megkérdezett ágazati szereplők fontosnak tartják, hogy a fogyasztók tudatosabban vásároljanak, figyeljenek az adott termékben található összetevőkre, emellett mérlegre tegyék érzékenységet. Mélykúti Tibor, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint az Alföldi Tej Kft. elnöke megerősítette: a tejtermékeket illetően egyértelműen eljut hozzánk a silányabb minőségű áru, elsősorban Nyugat-Európából és Lengyelországból, ami a hazai piacra nézve rendkívül káros.

– A tojáspiacon is jellemző a silányabb, elsősorban lengyel, S-es méretű tojás hazai forgalmazása, ami elsősorban túltermelés következménye, azonban a baromfipiac egészét nézve sokat javult a helyzet a 90-es évek óta – mondta Csorbai Attila, a Baromfi Terméktanács (BTT) elnök-igazgatója. Kiemelte: az állati termékekre nagyon szigorú uniós előírások vonatkoznak, így a tagállamok mindegyikében megfelelő a minőség. Csorbai hozzátette: az áfacsökkenés óta a baromfihús nálunk a legolcsóbb a régióban, ezért a fogyasztóknak nem állna érdekében külföldi termékeket vásárolni.

Ledó Ferenc, a Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet (Fruitveb) elnöke felidézte: nehéz kérdés az ágazatban a minőséggel kapcsolatos megközelítés. Példaként említette: előfordul, hogy az adott üzletlánc nem rendel a kilogrammonként több száz forinttal ugyan drágább, de jobb minőségű almából, mivel a fogyasztók többsége inkább az olcsóbb gyümölcsöt választja, így első ránézésre úgy tűnhet, valóban csak a rosszabb minőséggel találkozhatunk. Ugyanakkor a beszállítónak és az áruháznak is érdeke, hogy a terméket értékesítse. (Forrás: magyaridok.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A fogyasztói igényeket a kiskereskedelem közvetíti, illetve befolyásolja leginkább. Ezáltal a fogyasztói tudatosságra is nagy befolyással van. Amikor tehát a hazai fogyasztót célzó marketing kampányokban gondolkodunk, a kereskedelmi láncokra építenünk kell. Másik oldalról, a kereslet hazai termékek felé való irányításában fontos szerepe lehet annak, hogy a fentiekhez hasonló ellentmondásokra időről időre felhívjuk a figyelmet.

6 milliárd forint támogatást kapnak a tehénállományukat nem növelő tejtermelők

Január 23-án megjelent a tejtermelőknek és egyéb állattenyésztési ágazatok gazdálkodóinak nyújtandó kivételes alkalmazkodási támogatás igénybevételének feltételeiről szóló 3/2017. számú FM rendelet. A jogszabály értelmében azok a gazdaságok igényelhetnek támogatást, amelyeknek a tejtermelő tehénállománya 2017. április 30-án nem haladja meg az egy évvel korábbi létszámot. A támogatásra összesen 5,92 milliárd Ft áll rendelkezésre, amelynek fele uniós, fele nemzeti forrás.

Marhaságok...

Támogatásra az alábbi tejhasznú szarvasmarha fajták jogosultak: Holstein-fríz (22), Jersey (12), Angelni (85), Ayrshire (14), Borzderes (03), Brown Swiss (88), Dán vörös (61), Kosztromai (15), Norvég vörös (62), SMR (60) és az egyéb tejhasznú (99). Támogatásra jogosultak még a fejt magyartarka tehenek, amelyek után anyatehén támogatást nem igényelnek. További jogosultsági feltétel, hogy a szarvasmarhák 23 hónaposnál idősebb, legalább egyszer ellett tehenek legyenek.

A kifizetési kérelmet és mellékleteit elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül 2017. május 31. és 2017. június 12. között, elektronikus felületen kell benyújtani a Magyar Államkincstárhoz. A benyújtási határidő jogvesztő. Egy tejtermelő csak egy kifizetési kérelmet nyújthat be. Tejtermelő csoporthoz vagy szervezethez tartozók 30%-kal több támogatást kaphatnak a Kincstár által meghatározott alapösszegeknél. A támogatást a rendelet szerint legkésőbb 2017.08.30-ig kell kifizetni.

A rendelet a Magyar Közlöny 2017/8. számában 3/2017 (I.23) található. Forrás: MÁSZ/MÁL)

Takarék Agrár Központ kommentár

A szeptemberig kifizetésre kerülő támogatás a hazai tejtermelő állomány (~210 000 db) nagysága alapján számítva tehenenként kb. 28 000 Ft, tejjé vetítve pedig átlagosan 3 Ft/kg körül alakulhat. Jól jelzi az uniós döntéshozatal és hazai végrehajtás időigényességét, hogy mire ezek a pénzek megérkeznek a termelők számláira, már több mint egy év eltelt a rekordalacsony árat elérő időszak óta. Az ilyen időszakok által okozott károk csökkentésére mindenképpen javasolt ezeknek a plusz forrásoknak a fejlesztésekre történő fordítása.

Fejleszt az Alföldi Tej Debrecenben

Mintegy 12 milliárd forintos beruházással új feldolgozóüzemet fejleszt az Alföldi Tej Kft. Debrecenben, a beruházás nyomán 181 új munkahely jön létre - jelentette be az Alföldi Tej Kft. ügyvezető igazgatója.

A fejlesztéssel várhatóan 10 milliárd forinttal nő a vállalat értékesítési árbevétele, amely most több mint 40 milliárd forintot tesz ki. A termékek 30 százalékát főleg keletre, Kínába értékesítik – mondta Mélykúti Tibor.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter elmondta, a kormány 4,8 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást biztosít a beruházáshoz. Hozzátette, sikerült a kínai kormánnyal megállapodni a magyarországi tejtermékek exportjáról, a kínai szakemberek elvégezték az Alföldi Tej auditját, hamarosan meglesz az eredménye, és megindulhatnak a vállalat termékei Kínába is.

Az Alföldi Tej teljesítménye alapvetően határozza meg a magyar tejiparét - jelentette ki a

Sajtból van a

hold!

miniszter. A csoport 320 millió liter tejet vásárol fel évente, ezzel a legnagyobb felvásárló, a magyarországi nyerstej termelés negyedét teszi ki a vállalatcsoport tagjainak termelése - ismertette.

Az ügyvezető igazgató szerint azért döntöttek a beruházás mellett, mert a csoport által termelt tej mennyisége meghaladta a székesfehérvári üzem évi 245 millió literes kapacitását, és 20 százalékát alapanyagként kell értékesíteni, sok esetben jelentős veszteséggel.

A debreceni beruházással kiváló anyagból magas hozzáadott értékű termékeket szeretnének előállítani, a legmodernebb technológia beépítésével évi 8500 tonna sajtot és 7000 tonna porított terméket gyártanak. Az elmúlt évtizedekben nem volt ilyen nagyságrendű beruházás a tejiparban - tette hozzá. A kapacitás bővítésével lehetőség nyílik a beszállítói kör növelésére is. (Forrás: agrotrend.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A magyar tejiparban igen régen láttunk jelentős beruházást. Ez a mostani azonban nem csak ezért nagy jelentőségű. A tejtermelésben meglévő igen jó adottságaink csak akkor használhatók ki, ha versenyképesen tudunk világpiaci termékeket előállítani. A tejpor, savópor, a sajtok ilyenek.

A méhészeti ágazat helyzetéről tanácskoztak Kaposváron

Az átlagos éves mézfogyasztásnak a jelenlegi személyenkénti 70 dekagrammról egy kilogrammra növelését szeretné elérni az agrárkormányzat 2-3 éven belül - mondta Nagy István, a Földművelésügyi Minisztérium parlamenti államtitkára Kaposváron.

Nagy István, aki maga is méhész, a hazai méhészet legnagyobb problémájának azt tartja, hogy a termelők a mézüik jelentős részét nagy tételben, alapanyagként értékesítik, holott a palackos eladás sokkal több bevételt jelentene számukra. A méhészeti program ez utóbbit támogatja, és egységes piaci megjelenést szorgalmaz - mondta.

Az államtitkár úgy vélte, gátolja a fogyasztás növekedését, hogy bár Magyarország méznagyhatalom, a mézzel kapcsolatos ismeretek hiányosak. Különböző akciók keretében igyekeznek felhívni az emberek figyelmét például arra, hogy nemcsak akácméz, hanem számos más fajta is létezik, a méz nemcsak folyékony, hanem krémes is lehet, és ez nem azért van, mert hamis.

Mézeskrémes!

A méz áráról szólva azt közölte, áfacsökkentéssel lehetne mérsékelni a fogyasztói árakat, de ez a lépés jelenleg az alapvető élelmiszereket érinti, a mézre akkor kerülhet sor, ha megengedi a gazdaság teljesítőképessége.

Az államtitkár az elmúlt évet értékelve szólt arról, hogy a méhészet közepes évet zárt tavaly. A termelőknek rosszul indult az év, 2016 már a második év volt egymás után, amikor az időjárás miatt kevés akácméz készülhetett. Igaz, mindezt később a többi méhlegelő kompenzálta.

Hozzátette, pánikot okozott az ágazatban a Kínából érkezett, ipari körülmények között előállított és olcsó műméz importja, amivel a felvásárlók az igazi mézet próbálták pótolni. Ez visszaélés volt a vásárlók bizalmával, az élelmiszerellenőrző hatóság határozott fellépésével és az áruházakkal való összefogás eredményeként a műméz lekerült a boltok polcairól.

Nagy István az idei kilátásokról azt mondta, a mostani tél egyenletes hideg időjárása kedvez az ágazatnak, a méhészek jó reményekkel várják a tavaszt. (Forrás: MTI, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A hazai mézszektor soha nem látott súlyos helyzetben van. Ez összefogásra,

együttműködésre kell késztesse az ebből élőket. Az, hogy a csökkenő termelés mellett is leestek az árak, egyértelműen jelzi: ebben a szektorban is erős a nemzetközi árfüggés. Ha el akarjuk kerülni, hogy méhészeink nagy számban menjenek tönkre, össze kell hangolni tevékenységüket. Az individualizmus kora a méhészetben is lejárt! Minél hamarabb ismeri ezt fel valaki, annál nagyobb esélye van a nyertesek oldalára kerülni a krízis után.

A saját márkás termékek titkai: ezért tarolnak a diszkontok Magyarországon?

A felmérések szerint a saját márkás termékek piaci részesedése még sosem volt olyan magas, mint mostanában, és a kereskedelmi láncok marketingtevékenységében is egyre nagyobb szerepet kapnak a saját védjeggyel ellátott árucikkek. A fogyasztók 100 forintjukból átlagosan 28-at áruházláncok saját márkás termékeire adtak ki az utóbbi két évben, ha élelmiszert vásároltak - derül ki a Nielsen piackutató vállalat 2016-os felméréséből.

Ma már szinte minden termékkategóriában találunk ilyen termékeket: a friss és a fagyasztott élelmiszerektől kezdve a kozmetikumokon át a háztartási szerekig. A saját márkákat az értékesítő lánc forgalmazza, és általában a cég nevével jelzi őket, de előfordul, hogy fantázianevet kapnak.

Rengeteg saját márkás terméket veszünk

Magyarországon az összesített FMCG (piacot tekintve megállt a kereskedelmi vagy saját márkás termékek évek óta tartó térnyerése az élelmiszer-kiskereskedelemben, ám piaci részesedésük így is enyhén nőtt 2016-ban: a 2015-ös 25 százalékról 26 százalékra emelkedett. Az alacsony ár azonban nem mindig jelent ellenállhatatlan vonzerőt. A pszichológiai tényezők fontos szerepet játszhatnak a vásárlók döntéseiben, ezért bizonyos termékekből, például a szépségápolási és a háztartási és vegyi árucikkből inkább a márkásat vesszük. A gyártói márkák piaci pozíciója Magyarországon főleg azért marad erős, mert a termelő vállalatok viszonylag sok úgynevezett B márkával szélesítették kínálatukat, illetve a gyártók gyakran kínálják ezeket árengedményes akcióban.

Enyém, tied,
övé...

Már nem a gazdaságosság a lényeg

Korábban a saját márkás termékek a gazdaságosság - és egyben gyengébb minőség - szinonimái voltak, hiszen ezeket általában olcsóbban lehetett megvásárolni, mint a prémiumnak tekintett gyártói termékeket. Ez ma már egyáltalán nem így van, bár a saját márkák ára általában továbbra is kedvezőbb.

Az utóbbi években a legtöbb láncnak szívügyévé vált a saját termékek piaci részesedésének növelése: nemcsak forgalmazzák ezeket, hanem gyártanak, termékfejlesztéssel és marketinggel is foglalkoznak.

A legjobbak díjat is nyernek

Az esetek nagy részében tehát nem állja meg a helyét az az elterjedt feltételezés, miszerint sokszor csak a csomagolás különbözteti meg a saját és a gyártói márkákat. Az viszont egyre inkább igaz, hogy a saját márkák nem a rosszabb minőséget jelenti. A magas minőségre való törekvésnek az is lendületet adhat, hogy már díjazzák is a legnépszerűbb kereskedelmi márkákat.

A magyarokat továbbra is csak az ár érdekli?

A Pénzcentrum korábban felmérte, hogy mennyit lehet spórolni azzal, ha a gyártói helyett kereskedelmi márkákat választunk egy bevásárlásnál. Képzeltetbe bevásárlókosarunkkal összesen 20 terméket hasonlítottunk össze, és az eredmény meglepő volt.

Több mint 6 ezer forintot spóroltunk csak azzal, hogy a menő márkák helyett sajátmárkás terméket vettünk le a polcról, és így csaknem féláron tudtuk le a nagybevásárlást.

Azért vásárol saját márkás termékeket a magyar fogyasztók nagyobb része (57%), mert alacsony az árak - mondta el a Pénzcentrumnak Szűcs-Villányi Ágnes, a Nielsen osztályvezetője. Utána a kedvező ár-érték arány következik, 46 százalékos említéssel, a korábbi évekhez képest pedig többen mondják azt, hogy ugyanolyan jó a minőségük, mint a gyártói márkás árucikké (42%) - tette hozzá az osztályvezető. (Forrás: Nielsen, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A kereskedelmi márká egyrészt a nyomásgyakorlás eszköze a gyártói márkákkal szemben, másrészt egyre jobb marketing eszköz, mivel kétségtelenül javul a minősége, megítélése, miközben ára kedvező maradt.

A kormány asztalán az agrár-felsőoktatás átalakítási terve

A kormány néhány héten belül dönthet az agrár-felsőoktatási rendszer átalakításáról. Újabb információk láttak napvilágot az agrár-felsőoktatás átalakítását érintő kormányzati tervekről. Palkovics László szerint február végére, március elejére várható ebben a kérdésben kormánydöntés. Az EMI oktatásért felelős államtitkára úgy gondolja, hogy a jelenleginél sokkal jobban működő rendszert fognak létrehozni, amelynek keretei között minden jelenleg működő agrár-felsőoktatási intézmény megtalálhatja a helyét. A szakpolitikus szerint nem szűnnek meg képzések, és nem fog sérülni az autonómia egyik intézmény esetében sem.

Utánpótlás
márpedig kell!

Az agráros hallgatók aránya relatíve kicsi a hazai felsőoktatásban, ami a munkaerőpiacon hiányt okoz, ugyanakkor a karokon sok a párhuzamosság. A hatékonyabb képzés és az intézmények közötti együttműködés érdekében egy ernyő alá kívánják hozni a gödöllői, a keszthelyi, a kaposvári és bizonyos szempontból a nyíregyházi agrár kampuszokat, továbbá megtartanák a jelenlegi egyetemi integrációban a debreceni, a mosonmagyaróvári és a hódmezővásárhelyi agrárkarokat. Ezen kívül megmaradna önálló szakegyetemként az Állatorvostudományi Egyetem és az erdészeti-faipari képzést egyedül folytató Soproni Egyetem.

Az intézményi átalakítással párhuzamosan a kormány nagyobb forrást kíván biztosítani az agrárképzés finanszírozására, amely jelenleg indokolatlanul alacsony. A létrehozandó **központi agráregyetem** és kampuszai fejlesztésére **53 milliárd forintot** szán a kormány, arra vonatkozóan nincsenek információk, hogy a többi intézmény milyen forrásból működhet a jövőben.

Palkovics László azt is elárulta, hogy legkésőbb augusztus 1-ig szeretnék az átalakítást megvalósítani annak érdekében, hogy 2018-ban már az új szervezeti keretekkel lehessen meghirdetni a felvételiket. (Forrás: allattenyesztok.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Fontosnak tartjuk az agrárfelsőoktatás megfontolt átalakítását, hiszen komoly szakemberhiány tapasztalható a szektorban (is). A jelenlegi átalakítási folyamatban sok a kérdőjel és reményeink szerint az eredmény a hazai agrárium érdekeit fogja szolgálni. Az elöregedő agrártársadalom (tudásának) helyére szakképzett fiatalok kellene. Az oktatás és innováció a hazai – nem csak agráriumot illető - versenyképesség két legfontosabb rugója kellene, hogy legyen. Fontos, hogy a szakmai és pedagógiai szempontok alakítsák ki a felálló rendszert. Korábbi átalakítások tapasztalatai alapján elmondható, hogy több száz kilométerre lévő intézményeket összevonni nem gazdaságos és nem is fenntartható. Reméljük tehát, hogy nem intézménybezárások első lépéseként fogható fel ez a folyamat.

Nemzetközi agrárgazdaság

Az egész világ pazarol: rengeteg élelmiszer megy tönkre

A világ élelmiszertermelésének mintegy 20 százaléka vész kárba amiatt, hogy az emberek a szükségesnél többet fogyasztanak. További komoly veszteségforrás, hogy az élelmiszerek jelentős része a szemétkbe kerül.

A szükségleteiknél mintegy 10 százalékkal több élelmiszert fogyasztanak az emberek, miközben a megvásárolt élelmiszerek majdnem kilenc százalékát hagyják megromlani, vagy kidobják - derítette ki az Edinburghi Egyetem szakemberei által vezetett nemzetközi kutatócsoport. Az ENSZ Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) adatait felhasználva mutatták ki, hogy jóval több élelmiszer vész kárba a rendszerben, mint korábban feltételezték.

A világon előállított 2,1 milliárd tonna termés mintegy fele vész kárba a túlfogyasztás, a szemétkbe dobás és a nem hatékony termelési folyamatok miatt. A legkevesbé hatékony folyamat a használatlanságból származó termékek előállítása, ami 78 százalékos, vagyis 840 millió tonna veszteséggel jár. Mintegy 1,08 milliárd tonna betakarított terményt használnak fel 240 millió tonna ehető állati termék, köztük hús, tej és tojás előállítására.

Csupán a rendszer e stádiuma a betakarított termésvesztesség mintegy 40 százalékát jelenti - írták a kutatók, akik felhívták a figyelmet arra, hogy a növekvő kereslet az egyes élelmiszereknél, különösen a hús- és tejtermékeknél csökkenti az élelmiszerrendszer hatékonyságát, és megnehezíti a világ növekvő népességének fenntartható élelmiszerellátását. E kereslet kielégítése környezeti károkat okozhat az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedése miatt, csökkenti a vízkészleteket és a biodiverzitás elvesztését eredményezheti.

A szakemberek szerint a folyamat megfordítható lenne, ha az emberek kevesebb állati terméket ennének, csökkentenék az élelmiszerhulladékot és nem fogyasztanának többet táplálkozási szükségleteiknél. Az élelmiszerbiztonságot erősítené és segítene elkerülni a környezeti károkat a globális élelmiszerrendszer veszteségeinek csökkenése. (Forrás: agrarszektor.hu/MTI, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az élelmiszer-tudatosság javítása elengedhetetlen ahhoz, hogy e téren bármilyen előrelépést történhessen. E globális trendek itthon is jellemzőek. A helyzet javításához még többet kell a témáról beszélni a médiumokban, konkrét tennivalókat, módszereket kell adni a fogyasztók kezébe, hogy változzanak rossz beállítódásaik. A termelőknek és feldolgozóknak is nagy ebben a felelőssége, de egyben a lehetősége is. A fogyasztásra kész, kis kiszerelésű termékekkel egyszerre tudunk javítani a pocséklás helyzetén és növelni a hozzáadott értéket.

Elképzzelhetetlen mennyiségű kávé iszunk évente

A tavalyi naptári évben több mint öt százalékkal nőtt a globális kávéexport. Ugyanez a 2016/2017-es termésév első három hónapjában 8,3 százalékkal bővült éves összevetésben.

A Nemzetközi Kávészervezet (ICO) által ismertett adatok szerint a tavalyi naptári évben 118,42 millió zsák (1 zsák=60 kilogramm) kávé exportjára került sor globálisan az előző évi

112,47 millió zsák után.

Az októberben kezdődött termésév első három hónapjában pedig 29,77 millió zsákra emelkedett a kivitel az egy évvel korábbi 27,49 millió zsákról.

Nagyon fontos élelmiszerek tűnhetnek el a Földről

A klímaváltozásnak már ma is vannak negatív hatásai. Emelkedik a tengerszint, és folyamatosan megdőlnek a melegrekordok, de szélsőséges időjárás is a globális felmelegedés számlájára írható. Ez lehet, hogy nem mindenkinek jelent egyelőre problémát, de az biztos, hogy minden embernek feltűnik, ha az ételek is drágulnak miatta, sőt végül el is tűnhetnek a polcokról.

A ClimateWatch magazin jelentése szerint a klímaváltozás jelentősen **megviseli Amerikában a komlótermesztést**. Vagyis a sörfőzdek bajba kerülnek az aszályok miatt. Sokan attól is tartanak, hogy a vezetékes víz hiánya miatt a sörtöket a jövőben talajvízből készíthetik majd, ez pedig jelentősen megváltoztatná az ízüket.

Jelenleg Indonézia és Ghána a legjobb hely a **kakaóbab termesztésre**, de már most is kevesebbet tudnak előállítani belőle, mint korábban. A legnagyobb csokoládégyárak, mint például a Mars már most is meteorológusokat alkalmaz, hogy tanulmányozzák a változó időjárást. Ha felkészülnek a változásokra, akkor talán csökkenteni tudják a károkat.

Az éghajlatváltozás az **avokádó** egyik legnagyobb ellensége. A növény egyébként is lassan növekszik és nagyon érzékeny az időjárásra, így az aszályok rendkívül megviselik.

A napi kávéadagunkhoz sem juthatunk hozzá

Még tavaly szeptemberben látott napvilágot egy jelentés, amely szerint a **kávétermesztésre alkalmas területek száma a világon majdnem 50 százalékkal csökkent** a klímaváltozás miatt. Ugyanis nemcsak az aszályok viselik meg a kávébabokat, de az éghajlatváltozás miatt különböző betegségekre is egyre érzékenyebbé váltak a növények. (Forrás: faktor.hu, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

Napjainkban igen sokat foglalkozunk a túlzott fogyasztás, a klímaváltozás és a fenntartható termelés témakörével. A következmények súlyosak és várhatóan még súlyosabbak is lesznek, ezért is kell kiemelt figyelmet fordítani a fenntarthatóságra, mert, ahogy látjuk a kávé és egyes növényeink egyszerűen nem viselik el a klíma ilyen mértékű változását, és akkor a fogyasztás növekedéséről szót sem ejtettünk. Már nagyon jól látható az ember által is előidézett klímaváltozás hatása, több haszonnövényünk termesztetőségi zónája beszűkül, illetve el is tűnhet ezzel is emelve az árakat, csökkentve a munkalehetőségeket és más eddig bizonyos területeken emelve az invazív kórokozók és kártevők által okozott károk nagyságát.

Bukott a 143 milliárd dolláros ajánlat

Visszavonta vasárnap a brit-holland Unilever fogyasztásicikk-gyártó konglomerátumra tett, több mint 140 milliárd dolláros felvásárlási ajánlatát a Kraft Heinz amerikai élelmiszeripari óriáscég.

A vasárnap este Londonban ismertetett közös közlemény szerint "a két vállalat kölcsönös nagyrabecsüléséről biztosította egymást, és barátilag megállapodott a Kraft Heinz egyesülési javaslatának visszavonásáról".

Az amerikai cég 143 milliárd dollárt kínált az Unileverért. A hivatalosan pénteken

Sötét felhők
gyülekezete!

Vendégség

ismertetett ajánlat szerint az Unilever részvényesei egy-egy részvényért 30,23 dollár készpénzt kaptak volna, valamint 0,222 részvényt az egyesüléssel létrejövő új holdingból. Ez együtt részvényenként 50 dolláros ajánlatnak felelt meg, és 18 százalékos prémiumot tartalmazott a Londoni Értéktőzsdén (LSE) jegyzett Unilever csütörtökön elért záróárfolyama felett.

Elpárolgott az árfolyamprémium

Az ajánlat hírére azonban az Unilever árfolyama a pénteki zárásra 13,4 százalékkal 37,97 fontra emelkedett az LSE jegyzésében, 113 milliárd fontra (140 milliárd dollárra) növelve a Unilever piaci tőkeértékét. Ezzel csaknem teljesen elpárolgott a Kraft Heinz ajánlatában szereplő árfolyamprémium.

Az Unilever pénteken hivatalosan el is vetette az amerikai cég felvásárlási ajánlatát, azzal az indokkal, hogy a tranzakció "alapvető mértékben alulértékelné" az Unilevert, és a cég vezetése nem lát a javasolt ügyletben sem pénzügyi, sem stratégiai előnyt a részvényesek számára.

A globális gazdaságtörténet második legnagyobb felvásárlása

Ez lett volna az egyetemes globális gazdaságtörténet második legnagyobb értékű vállalati felvásárlási ügylete azóta, hogy a brit Vodafone távközlési konglomerátum 2000-ben 183 milliárd dollárnak megfelelő összegért, részvényes ellenséges ajánlattal megvette a német Mannesmann ipari és szolgáltató cégcsoportot. (Forrás: Napi.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A hír akkor is fontos üzenetet hordoz, ha az üzlet nem kötött meg. Mind a mezőgazdasági inputok, mind a feldolgozás oldalán elképesztő ütemű a globalizálódás. Ennek hatásait a mezőgazdasági termelő már ma is szenved, hiszen a csökkenő terményárak idején sem esik vissza az input költsége. Ez az összefogás nélkülözhetetlenségére hívja fel a figyelmet. Senki ne gondolja, hogy ennek a kétoldalú nyomásnak egyedül ellen fog tudni állni!

Tejelni pedig kell!

Júniusig tarthat a jó tejár

Az Európai Tejtermék kereskedelmi Szervezet (Eurolait) február eleji tájékoztatása szerint az európai tejpiac 2017-ben az elmúlt két évinél várhatóan kiegyensúlyozottabbá válik. A globális tejkiínál az év első felében előreláthatóan elmarad az egy évvel korábbtól a meghatározó exportőr régiókban. Ennek oka Hollandia foszfátszabályozás miatti tehénállomány-csökkentése és az Európai Bizottság tejmenyiség-csökkentő programja. A magas tejárak viszont valószínűleg elősegítik a tejtermelés újbóli növekedését, ami az év második felében már bekövetkezhet. (Forrás: haszonagrar.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A Takarékbank Agrár Központ már 2014-ben előre jelezte a tejválság végét. Mostani előrejelzésünk azt mondja, hogy az évközi árváltozások fennmaradása mellett, ebben az évben mintegy 95 forintos átlagár fog a belföldi felvásárlásban kialakulni. Mi az újabb áreséseket inkább a jövő év elejére várjuk. Az azonban bizonyos, hogy ez az emelkedő ártrend nem lesz tartós.

Ennyi pénz lesz 2020 után

A területalapú támogatás 2020 után is megmarad, összecsúszva is majdnem ugyanennyi lesz, mint most – kezdte egy jó hírrel a fiatal gazdák éves találkozásán Papp Gergely, a

Money, money, money...

Nemzeti Agrárkamara szakmai főigazgató-helyettese, majd folytatta a rosszabbakkal. A területalapú juttatásokat egyre több zöldítési feltételhez kötik, a beruházási támogatások pedig nemcsak összegszerűen lesznek kevesebbek, de azokat várhatóan vissza is kell majd fizetni. A középpontba az innováció és a fenntarthatóság kerül, fokozódik az állatvédelem, előtérbe kerül az agrárbiztosítás és a termelői összefogás támogatása. Megjelenhetnek jövedelemstabilizáló támogatások is, a termeléshez kötött támogatást pedig tagállami hatáskörben hagyják. Az unió csak kereteket fog kijelölni, a nemzetállamok felelőssége lesz a játékszabályok pontos definiálása. Az új KAP-ról idén novemberben születik meg az EB javaslat. (Forrás: haszonagrar.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Mi is arra számítunk, hogy a területalapú támogatások rendszere megmarad. Ezt erősíti hírként - de ez még nem bizonyos - hogy a briteket a kilépést követően is kötelezni fogják a költségvetési befizetésekre 2023-ig. Bizonyos szigorítás és szerkezeti átalakítás azonban elkerülhetetlen lesz a következő ciklusra. Ennek része lehet a visszatérítendő támogatások magasabb részaránya és a környezeti feltételek szigorodása is, ahogy azt a főigazgató-helyettes úr is megállapította. A KAP-ban valószínűleg erősödni fog a hitelgarancia szervezetek szerepe is, hiszen a magyar helyzet az EU-ban példaként kerül feltüntetésre, ahogy arra is számítunk, hogy felgyorsulnak a beruházások és nagyobb léptékre válnak a kedvező kamatozású hitel igénybevételével megvalósuló investíciók.

Statisztika

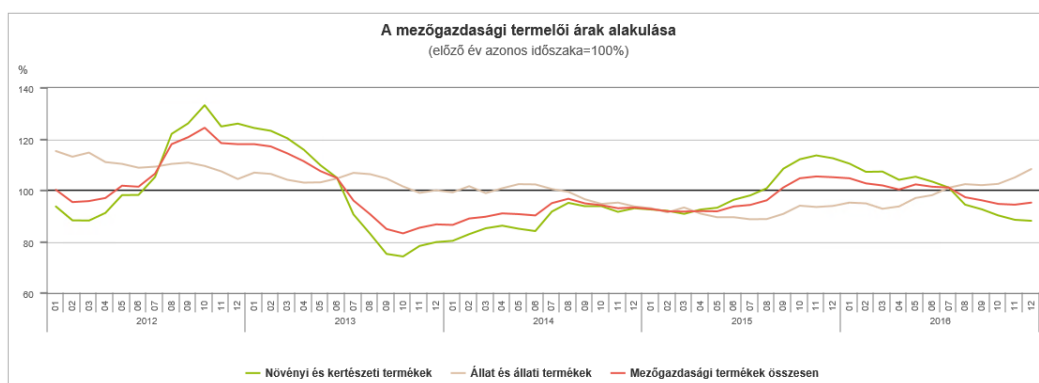
4,7%-kal csökkentek a mezőgazdasági termelői árak

2016 decemberében a mezőgazdasági termelői árak 4,7%-kal csökkentek 2015 azonos időszakához képest, ami a növényi termékek árának 12%-os csökkenéséből, valamint az élő állatok és állati termékek árának 8,4%-os növekedéséből tevődik össze. A tej felvásárlási ára 2016. július óta növekszik.

Magyar tej!

2016 decemberében 2015 decemberéhez képest:

A gabonafélék ára 14%-kal csökkent. A gyümölcsök ára 1,1, a zöldségféléké 4,7%-kal, a burgonyaé ötödével csökkent. Az élő állatok termelőiár-szintje 8,4, az állati termékeké 8,5%-kal emelkedett. A tej felvásárlási ára július óta emelkedik, decemberben 90 forint/liter volt. Ez 5 hónap alatt 36%-os áremelkedést jelent, ami a 2015-ös év eleji árszinttel egyezik meg. A vágósertés ára 26%-kal nőtt, így az elmúlt két év legmagasabb árszintjét érte el, de így is a 2013. évi átlagár alatt maradt. A vágóbaromfi ára 2,7%-kal csökkent egy év alatt.

2016. január–decemberben az előző év azonos időszakához viszonyítva:

A mezőgazdasági termelői árak 3,8%-kal csökkentek. Ezen belül a növényi termékek ára 5,7, az élő állatok és állati termékeké 0,6%-kal csökkent. A zöldségfélék ára 2,7, a gyümölcsöké 4,3%-kal csökkent. A vágósertés ára 5,2%-kal nőtt.

A tej árának az elmúlt hónapokban tapasztalt növekedése nem tudta kompenzálni a 2016. év eleji mérséklődést, így éves szinten 6,2%-kal csökkent.

A mezőgazdasági termelés ráfordítási árai 1,5%-kal alacsonyabbak voltak, ami a folyó termelőfelhasználás árszínvonalának 2,1%-os csökkenéséből, illetve a mezőgazdasági beruházások árszínvonalának 1,9%-os növekedéséből adódott. A folyó termelőfelhasználás árszínvonalának mérséklődése a műtrágyák árának 11, az energia és kenőanyagok árának 6,1, illetve a takarmányok árának 1,3%-os csökkenéséből, valamint a növényvédő szerek árának 1,4, továbbá az állatgyógyászati termékek árának 1,6%-os növekedéséből tevődött össze.

A mezőgazdasági beruházásokon belül az épületberuházások ára 3,2, míg a gépberuházásoké 1,1%-kal volt magasabb.

Az agrárrolló (a mezőgazdasági termelőiár- és ráfordításiár-index hányadosa) értéke 97,7% volt.

Szabályozási, pályázati információk

55 új szántóföldi növényfajtát ismertek el

Nyolc szántóföldi növényfaj 55 új fajtájának állami elismerő okiratát adta át a közelmúltban a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonság Hivatal (Nébih). A fajtaelismerés célja, hogy a gazdák nagy termőképességű, jó termesztési tulajdonságú, gazdaságosan termesztethető fajtákhoz jussanak.

A növényfajták elismeréséről a Nébih kísérleti eredményei alapján egy szakmai bizottság dönt, és erről a nemesítők, a fajtatulajdonosok és a fajtaképviselők fajtaelismerő okiratot vehetnek át. A közelmúltan 8 szántóföldi növényfaj 55 új fajtájának okiratát adta át a Nébih 16 fajtatulajdonos, illetve cég képviselőinek az AgromashExpo-n.

Az adottságokra hangolva!

A Nébih évente átlagosan 18 szántóföldi növényfaj mintegy 300 fajtáját vizsgálja saját kísérleti hálózatán belül. A vizsgálat során termesztetőségi tulajdonságokat, termésmennyiséget és –minőséget, valamint növényegészségügyi szempontokat egyaránt figyelembe vesznek.

A vizsgálat célja, hogy kiszűrjék azokat a fajtákat, amelyek nem felelnek meg a korszerű növénytermesztési követelményeknek, nem jelentenek genetikai előrelépést, illetve kórtani tulajdonságaik és betegségekre való fogékonyságuk miatt károsíthatják a környezetet. A fő cél, hogy a gazdák nagy termőképességű, jó termesztési tulajdonságú, gazdaságosan termesztethető fajtákhoz jussanak, így a fogyasztók asztalára egészséges és jó minőségű termékek, élelmiszerek kerüljenek – fogalmazott közleményében a Nébih.

Az állami elismerést kapott fajtákról az alábbi linken tudnak tájékozódni:

<http://portal.nebih.gov.hu/-/55-uj-novenyfajtat-ismert-el-a-nebih>

(Forrás: agrarszektor.hu)

Kertészet korszerűsítése – kertészeti gépbeszerzés támogatása (VP2-4.1.3.5-16) – 2017.03.06 24:00 órától felfüggesztésre kerül

A pályázat célja a kertészeti ágazat technológiai színvonalának javítása, gépek eszközök beszerzéséhez kapcsolódó projektek megvalósítása, valamint innovatív és környezetbarát kertészeti technológiák elterjesztésének támogatása.

A felhívás feltételeinek megfelelő projektek egyéni projekt esetén maximum 10 millió Ft, kollektív projekt esetén maximum 20 millió Ft vissza nem térítendő támogatásban részesülnek a rendelkezésre álló forrás erejéig úgy, hogy a támogatási előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott projekteknek a megítélt támogatási összeg maximum 50 %-ának megfelelő előleget biztosít.

Kertész leszek, fát nevelek

A mezőgazdasági üzemek összteljesítményének és fenntarthatóságának javítására – Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével (VP-2-4.1.3.2.-16)

A pályázat célja a kertészeti ágazat versenyképességének fokozása, valamint innovatív és környezetbarát kertészeti technológiák és termesztési módok elterjesztésének támogatása.

A felhívás feltételeinek megfelelő projekteket egyéni projekt esetén maximum 75 millió Ft, kollektív projekt esetén maximum 150 millió Ft vissza nem térítendő támogatásban részesíti a rendelkezésre álló forrás erejéig, azzal, hogy az előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott projekteknek a megítélt támogatás elszámolható költségei legfeljebb 50 %-ának megfelelő előleget biztosít.

2017. március 1. napjától 2019. február 28. napjáig van lehetőség „a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás” elnevezésű (VP2-6.1.1-16 azonosító jelű) felhívás kapcsán a támogatási kérelmek benyújtására. A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 37,75 milliárd Ft. (Pályázati felhívás megjelenése 2016.12.20.)

Újabb áfacsökkentés jöhet

A gabonafélék és az olajos magvak áfakulcsának öt százalékra csökkentését kezdeményezi a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2018 elejétől, amikor megszűnik a fordított adózási lehetőség – írja csütörtöki számában a Világgazdaság.

ÁFÁ-t le!

Az Európai Unió 2018. december 31-ig tette lehetővé a tagállamoknak, hogy a gabonafélék és az olajos magvak vonatkozásában fordított adózást alkalmazzanak - közölte Győrffy Balázs, a köztisztület elnöke. Az érintett termékek esetében felmerülhet a 18 százalékos áfakulcs alkalmazásának lehetősége is, de Győrffy Balázs szerint ez érdemben nem csökkentené a feketegazdaság újbóli térhódításának kockázatát, ezért javasolja a köztisztület az érintett termékek 5 százalékos adókörbe vonását.

A kamara elnöke szerint az egyes gabonafélékre és az olajos magvakra 2012-ben bevezetett fordított adózás beváltotta a hozzá fűzött reményeket, hatására az érintett termékeknel jelentősen visszaszorult a korábban drasztikus méreteket öltő áfacsalás, a fiktív export, és számottevő mértékben tisztult a piac.

A kamarai elnök szerint 2018. január elsejével célszerű lenne 5 százalékra csökkenteni az áfa mértékét az UHT- és az ESL-tej, a zöldség-gyümölcs, a kenyér, a péksütemény, a hal, a vadhús, a szarvasmarha, a méz és a sertésbelsőség esetében is. Áfacsökkentésen a kormány is gondolkodik, igaz, egyelőre csak a hal- és vadhúsról szóló ötlet jelent meg nyilvánosan. (Forrás: agronaplo.hu)

Elérhetőek a 2005-től folyósított támogatási jogcímek és összegek

A Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/e-ugyintezes>) már elérhetőek a 2005. évtől folyósított támogatási jogcímek és összegek.

Tudni szeretné?

A belépés ügyfélkapun keresztül történik és az alábbi menüpontok alatt.

Általános ügyintézés/Ügyfél tájékoztatási rendszer/Folyószámla adatok menüpont alatt

Kiemelt téma I.

Javulást jelez a Takarékn Agrárhangulati Index

Továbbra is erőtéljes beruházási kedv és óvatos bizakodás jellemzi az agrárvállalkozásokat

Gazdálkodási környezetük javulására számít a mezőgazdasági vállalkozások döntéshozóinak többsége a következő 12 hónapban – derül ki a Takarékn Csoport második alkalommal ismertetett Takarékn Agrárhangulati Indexéből. Az agrárium szereplőinek véleményét, várakozásait tükröző Index kiemelkedően élénk beruházási szándékot jelez: a válaszadóknak 83 százaléka tervez beruházást a következő egy évben. A Takarékn Agrárhangulati Index negyedéves rendszerességgel ad képet a magyar mezőgazdaságban tevékenykedők gazdálkodással, beruházással, finanszírozással, támogatásokkal kapcsolatos aktuális hangulatáról, elképzeléseiről, illetve azok változásáról.

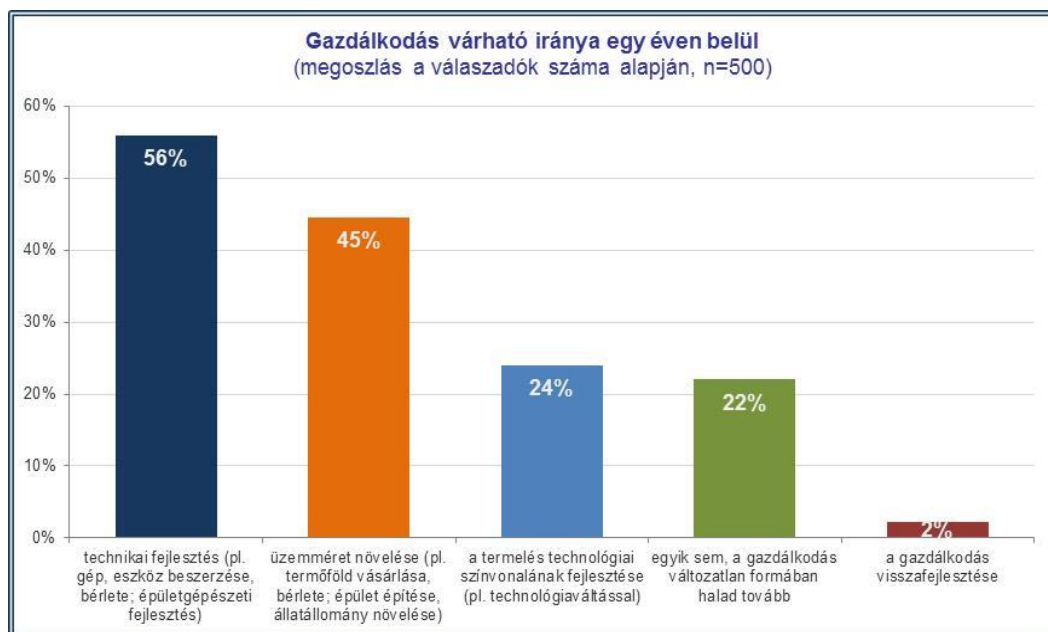
Javuló mértékben, de továbbra is óvatosan optimisták a mezőgazdasági vállalkozások döntéshozói a gazdálkodási környezet várható alakulását illetően – továbbra is ezt mutatja a Takarékn Agrárhangulati Index, amelyet a Takarékok hagyományosan erős mezőgazdasági és élelmiszer-gazdasági kapcsolataira tekintettel hívott életre a Takaréknbank, és immár második felmérését közli. Az Index második, 12,89 pontos értéke jelentős javulást mutat az előző mérés 9,54 pontos értékéhez képest. Ez alapján az agrárüzemek döntéshozói közül mintegy 13 százalékponttal vannak többen azok, akik inkább javulást várnak működési környezetükben, mint azok, akik romlást. Ami a jövedelmezőséget illeti, a válaszadók 51 százaléka számít e téren változatlanságra, míg 33 százalékuk javulást, 16 százalékuk pedig romlást valószínűsít a következő egy évben. Ez egyértelműen javuló várakozásokat jelent.

...hangulatban a gazdák!

Az agrárvállalkozásokat ugyanakkor erőtéljes beruházási szándék jellemzi: a válaszadók mintegy 83 százaléka tervez beruházást a következő egy évben. A felmérésben részt vevők több mint fele, 56 százaléka technikai fejlesztést, 45 százaléka az üzemméret növelését, 24 százaléka pedig a termelés technológiai színvonalának fejlesztését tervezi a következő egy évben. Összességében a válaszadók 76 százaléka gazdálkodása fejlesztésében, 22 százaléka a szinten tartásában, 2 százaléka pedig visszafejlesztésben gondolkodik. Csökken a különbség, de az állattartók beruházási kedve továbbra is magasabb, mint a növénytermesztőké, ami részben a pályázatok motiváló hatására utal.

Támogatást, hitelt és munkaerőt is sokan vennének fel. Erőtéljesen nő a hitelfelvételben gondolkodók aránya

A válaszok alapján a tervezett beruházások jelentős hányada támogatási forrás igénybevételére épül és hitelfelvételi szándék is párosul hozzá. A beruházásban gondolkodó agrárvállalkozások 55 százaléka tervez önerőt, 31 százaléka támogatást, 48 százaléka pedig hitelt igénybe venni. Közel egynegyedük (24%) három forrásból (önerő, támogatás, hitel) tervezi a finanszírozást. A válaszadók 25 százaléka csak önerőből, 1 százaléka csak támogatásból és mindössze 0,4 százaléka csak hitelből tervezi finanszírozni a beruházást. 32 százalékuk a háromból két forrás felhasználását tervezi (19% önerő+támogatás, 10% önerő+hitel, 2% hitel+támogatás).

Megjegyzés: A megoszlások összege azért nem 100%, mert a gazdaság egyszerre több fejlesztést is tervezhet

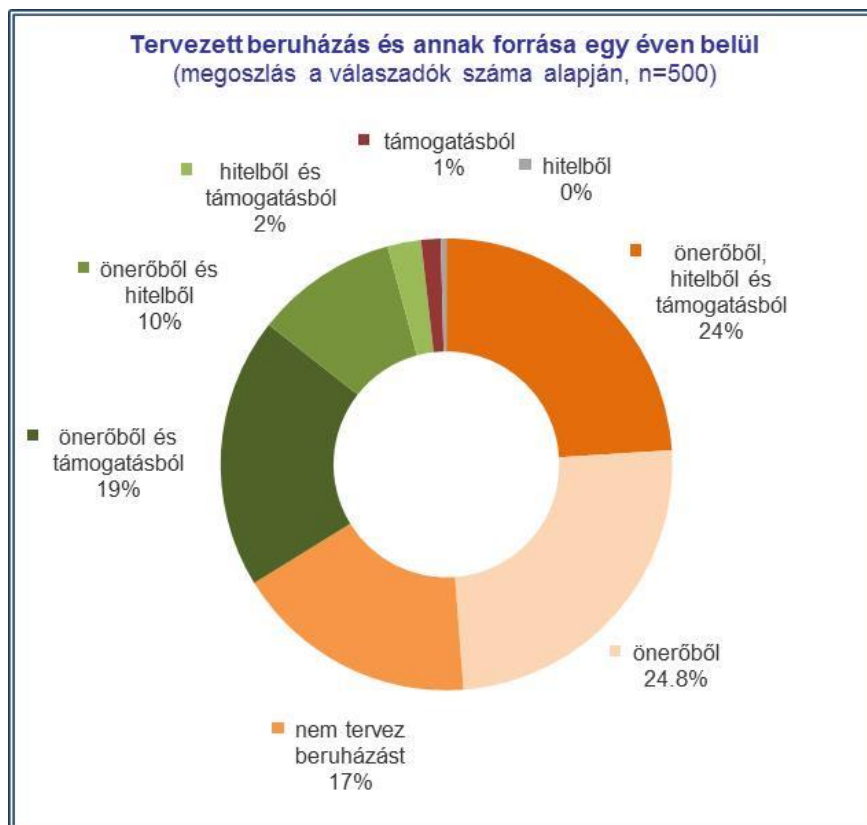
A támogatás igénylését tervezők aránya még nagyobb az összes megkérdezett körében, ugyanis a válaszadók 58 százaléka venne igénybe pályázati úton agrártámogatást a következő egy évben, míg 39 százalékuk vissza nem térítendő támogatás igénybevételét tervezi. Összességében továbbra is mérsékelt ugyanakkor a mezőgazdasági vállalkozások hitelfelvételi kedve annak ellenére, hogy a fejlesztőbarát környezet adta lehetőségek kiaknázásának a saját forrás korlátozottsága a legnagyobb akadálya. A válaszadók 37 százaléka venne fel hitelt gazdasága számára a következő egy évben.

A beruházást tervezők zöme új alkalmazottak felvételével is számol, de a foglalkoztatottak megtartására és/vagy létszámbővítésre számítók aránya a teljes mintát tekintve is jelentős. A foglalkoztatottak száma változatlan marad a válaszadók több mint négyötödénél, míg 17 százalékuk növekedést, 2 százalékuk pedig csökkenést vár e téren a következő egy évben.

Előző mérésünkhöz képest változott a beruházási kedv régiós megoszlása. Míg korábban Közép-Magyarországon és Közép-Dunántúlon, addig most Észak-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon a legerősebb, míg a két alföldi régióban a leggyengébb a beruházási és a foglalkoztatás-bővítési kedv. A legnagyobb arányban immár nem a dunántúli régiók, hanem Észak-Magyarország gazdálkodói számítanak támogatásokra.

Az elérhető támogatások, a vidékfejlesztési pályázatok hatalmas kínálata korábban nem látott kedvező hitelfelvételi lehetőségekkel párosul. A kimagasló beruházási szándék azt jelzi, hogy az agrárvállalkozások tisztában vannak azzal a talán vissza nem térő lehetőséggel, amit a rendkívül kedvező beruházási feltételek jelenleg kínálnak számukra, valamint a piaci körülmények fejlesztési kényszerével is – mondta Fórián Zoltán, a TakaréK Agrár Központ vezető agrárszakértője. A fejlesztéseket a jellemzően az alacsony felvásárlási árakon keresztül érzékelhető piaci nyomás is motiválja, így a

következő 12 hónapban várhatóan kiemelkedő mértékű források áramlanak majd a mezőgazdaságba és az egész élelmiszergazdaságba – emelte ki a takarékok agrárszakmai műhelyének szakértője.

A Takarék Agrárhangulati Index

A Takarék Agrárhangulati Index úgynevezett egyenleg típusú kompozit index. Ez azt jelenti, hogy minden egyes kérdés esetében meghatározzák, hogy milyen mértékben tér el a javulást (növekedést/bővülést) várók száma a romlást (csökkenést/visszafejlődést) várókéttól. Az index értéke -100 és +100 közötti skálán alakulhat, amely 100-as értéket vesz, amennyiben minden válaszoló javulást, és mínusz 100-at mutat, amennyiben kivétel nélkül minden válaszoló romlást vár.

A kutatás kérdőíve a gazdálkodók saját helyzetének megítélésére, jövőre vonatkozó elképzeléseire, beruházási szándékaira, hitelfelvételi terveire, a támogatások igénybevételére, a gazdálkodás hatékonyságának növelésével kapcsolatos elképzeléseire fókuszál, esetenként az ágazattal kapcsolatos szezonális kérdéseket tartalmaz. A válaszadók 97-100 százaléka döntéshozó, fennmaradó részük döntésbefolyásoló a szakterületén. Az ötszáz fős minta az egységes agrártámogatási kérelmet benyújtókra nézve reprezentatív. A Takarékbank a felmérést negyedéves gyakorisággal végzi stratégiai partnere, az AgroStratégia közreműködésével.

Kiemelt téma II.

Számtalan kihívás veszélyezteti a világ élelmiszerellátását, figyelmeztet az ENSZ

Veszélyben az emberiség jövőbeni képessége önmaga ellátására a természeti erőforrásokra nehezedő egyre nagyobb nyomás, az erősödő egyenlőtlenségek és a klímaváltozás negatív hatásai miatt, olvasható egy az ENSZ Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) által ma megjelentetett tanulmányban.

Habár az elmúlt 30 évben lényeges előrelépés történt az éhezés felszámolásában, „az élelmiszertermelés fokozása és a gazdasági növekedés gyakran környezetünk kárára történt,” olvasható „Az élelmiszer és mezőgazdaság jövője: Trendek és kihívások” (The Future of Food and Agriculture: Trends and Challenges) kiadványban.

Egységben az erő!

„Napjainkra a korábban földünk felszínét borító erdőségek közel fele eltűnt. A talaj édesvízkészletei gyorsan fogynak. A biológiai sokféleség komoly károkat szenvedett,” jegyzi meg a kötet.

Mindezek következtében „bolygónk határait feszegetjük, ha nem változtatunk a jelenlegi gyakorlaton,” figyelmeztet a FAO főigazgatója, José Graziano da Silva a tanulmány előszavában.

2050-re a globális lakosságszám valószínűleg megközelíti majd a 10 milliárd főt. Még visszafogott gazdasági növekedés mellett is ez azt jelenti, hogy a mezőgazdasági termények iránti kereslet 50 %-kal nő. Miközben ez a rengeteg ember gyakrabban és nagyobb arányban fog húst, gyümölcsöt, zöldséget és feldolgozott élelmiszert fogyasztani, mint például gabonát, gyorsítva az erdők eltűnését, a talajromlást és nagyobb üvegházhatású-gázkibocsátást generálva.

„Az éghajlatváltozás az élelmiszertermelés minden aspektusára hatással lesz: a csapadék mennyiségére, az aszályok és áradások gyakoriságára.”

Az éhezés felszámolása nagyobb erőfeszítéseket kíván

A legfontosabb kérdés, amit a FAO publikáció felvet, hogy vajon a mezőgazdaság és az élelmiszeri rendszerek megbirkóznak-e majd egy ekkorára növekvő lakosságszámmal.

A rövid válasz: igen. A föld képes ellátni ennyi embert is, ráadásul fenntartható módon, de ehhez „alapvető változások” szükségesek.

Az élelmiszeri rendszerekbe történő további befektetés nélkül sokkal többen éheznek majd 2030-ban, amikor az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai szerint épp meg kéne szűnnie ennek a problémának.

Honnan származik majd az ételünk?

Mivel a mezőgazdaság a termőföld és vízkészletek tekintetében nem nagyon terjeszkedhet tovább, a termelési többletet a produktivitás és az erőforrás-hatékonyság javításán keresztül kell biztosítani.

Aggasztó jelenség azonban, hogy egyes alapvető gabonák hozamnövekedése alacsony. A 90-es évek óta a kukorica, rizs és gabona hozama globálisan épp hogy 1 %-kal emelkedett, jegyzi meg a tanulmány.

Épp ezért, jelenti ki Az élelmiszer és mezőgazdaság jövője tanulmány, a jövő kihívásai nem oldhatók meg az eddigi gyakorlat folytatásával.

„A magas eszköz- és erőforrás igényű mezőgazdasági termeléssel, ami az erdőirtást, a vízhiányt, a talajromlást és az üvegházhatású gázok kibocsátását okozta, nem érhető el a fenntarthatóság,” olvasható benne.

A legfontosabb kihívás, hogy többet termeljünk kevesebb erőforrással, miközben a kicsi, családi gazdálkodások és a rászoruló helyzetét is javítjuk. Ezt leginkább egy kettős megközelítéssel érhetjük el, ami a szociális ellátórendszerbe való befektetés révén azonnal segít az alultápláltságon, hosszabb távon pedig jövedelemtermelő lehetőséget biztosít a szegényeknek.

A fenntarthatóbb élelmiszer rendszerekhez nagyobb mezőgazdasági befektetésekre lesz szükség, kiemelten a kutatás-fejlesztésbe.

A termelés és ellenálló képesség javítása mellett ugyanolyan fontos az ellátási láncban összekötni az alacsony- és közepes jövedelmű országok termelőit a városi piacokkal, akár állami szerepvállalás révén, hogy a fogyasztók tápláló és biztonságos élelmiszerhez jussanak megfelelő áron.

15 jelenlegi trend

- Gyorsan növekvő lakosságszám, ami különösen a városokban koncentrálódik; elöregedő társadalmak
- Különbségek a gazdasági növekedésben, az egyének között, a mezőgazdasági befektetések mértékében
- Kiélezett verseny a természeti erőforrásokért
- Klímaváltozás
- A mezőgazdasági termelés eléri maximumát
- Gyakori konfliktusok, természeti katasztrófák
- A szegénység, egyenlőtlenség, élelmiszerhiány továbbra is létezik
- Határokon át terjedő állati betegségek
- Változás az étrendben táplálkozási és egészségügyi következményekkel
- Strukturális gazdasági változások, amelyek kihatnak a munkaerőpiacra
- Migráció
- Változó élelmiszer rendszerek, befolyásolva a termelők megélhetését
- Élelmiszerpazarlás és –vesztés
- Új nemzetközi együttműködési mechanizmusok az élelmezési és táplálkozásbiztonsági kihívásokra
- Változások a nemzetközi fejlesztéspolitika finanszírozásában

10 jelentős kihívás

- Fenntartható módon javítani a mezőgazdaság termelékenységét
- Fenntartható természeti erőforrás gazdálkodás
- Az éghajlatváltozás és az egyre intenzívebb természeti katasztrófák hatásai
- A mélyszegénység és a társadalmi különbségek csökkentése
- Az éhezés és a rossz táplálkozás minden formájának felszámolása
- Az élelmezési rendszer átalakítása a hatékonyság és ellenálló képesség javításáért
- Jövedelemtermelő lehetőségek kialakítása a vidéki területeken és a kivándorlás alapvető okainak kezelése
- Ellenállóbbá tenni magunkat a válságokkal, katasztrófákkal és konfliktusokkal szemben
- A határokon átnyúló mezőgazdasági és az élelmiszer rendszerből fakadó veszélyek elhárítása
- Koherens és hatékony nemzeti és nemzetközi szabályozási rendszer kialakítása

(Forrás: agronaplo.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A globális problémák megoldásában mindig a mezőgazdaságot említik, pedig a jó gazda szempontrendszer megléte és a jelenleg egyre szigorodó jogszabályi feltételek (zöldítés, AKG, öko, állatjóléti szabályok) mellett az európai gazdák a legfenntarthatóbb módon gazdálkodnak. A felmerülő problémákra globális megoldások kellenek, ezekben az EU előremutató tevékenységet folytat. Remélhetőleg a többi kontinens is felismeri a változtatás szükségességét, mert jelenleg szigorú szabályainkkal mesterségesen tartjuk magunkat versenyhátrányban más országokkal szemben.

Takarék Agrár Termékek

Agrárvállalkozásaink számára kínáljuk

Takarék agrártámogatások előfinanszírozási kölcsön

A konstrukció keretében, a támogatásra jogosult mezőgazdasági termelők részére közvetlen agrártámogatások (egységes területalapú támogatás, zöldítés komponens, termeléshez kötött támogatás, átmeneti nemzeti támogatás, fiatal termelő támogatása), a Vidékfejlesztési Program által egyszerűsített elbírálás alá eső jogcímek (AKG, erdő-környezetvédelmi kifizetések, génmegőrzés támogatása, ökológiai gazdálkodások támogatása, NATURA 2000 kompenzációs kifizetések, THÉT, tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti kifizetések, egyes erdészeti és nem termelő beruházások támogatása) és sertés- és baromfi állatjóléti támogatás előfinanszírozásához szabad felhasználású forgóeszközhitel vehető igénybe. A jogosult mezőgazdasági vállalkozások számára a biztosítékok, és a hitelbírálati folyamatok eredményének függvényében lehetővé tesszük a támogatás 90, vagy bizonyos jogcímeknél akár 100%-os előfinanszírozását is. Az előfinanszírozás igénylése már az adott évi támogatási kérelem Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Hivatalhoz történő benyújtása előtt megtörténhet. A közvetlen agrártámogatások 3 éves rulirozó formában is igénybe vehetőek, valamint már lehetőség van az egységes területalapú támogatás, zöldítés és a fiatal gazda támogatás 3 évre előre, egy összegben történő előfinanszírozására is!

Takarék Gazdahitel-Gazdakártya

Agráragaztatban tevékenykedő, valamint a vidékfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységet végző ügyfelek likviditási gondjainak megoldására, forgóeszközök és rövid távon megtérülő beruházásaik finanszírozására is egyaránt megoldást nyújt. Hitel könnyebb felhasználása érdekében „Gazda Kártya” néven egy MasterCard® ElectronicBusiness típusú bankkártya kerül kibocsátásra. Kedvező kamatozási feltételek, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarai tagok 1% kamatkedvezményben részesülhetnek.

Takarék termőföld vásárlási kölcsön

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet által a „Földet a gazdáknak!” program keretében árverés útján értékesített, vagy az árveréssel érintett földrészletre vonatkozóan fennálló elővásárlási jog gyakorlásával megvásárolt 3 hektár feletti, állami tulajdonú földrészletek vételéhez kedvező feltételekkel biztosítunk hosszú lejáratú kölcsönt minimum 2, maximum 20 éves futamidővel.

Agrár Széchenyi kártya

A mezőgazdasági szektorban dolgozó vállalkozások részére kialakított, kedvezményes feltételrendszerű, állami kamat- és kezességi díjtámogatásban részesített hitelkonstrukció. Kedvező kondíciók, nagymértékű kamattámogatás. Már 3 hét alatt, akár 50 millió forint hitel. Ingatlanfedezet nélkül is. Gyors és egyszerűsített hitelbírálat. Az ország közel 300 pontján.

MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020

A mezőgazdasági termékek elsődleges előállításával foglalkozó, az állattenyésztési (ide értve halgazdálkodási tevékenységet is), kertészeti és a növénytermesztési ágazatban tevékenykedő termelők, illetve baromfi-, nyúl-, szarvasmarha- (utóbbiba beleértve a tej- és húshasznosítást) és sertésenyésztéssel foglalkozó termeltetők vehetik igénybe. Kedvező kamatozású forrást kínál a mezőgazdasági termelés versenyképességének javításához, jó minőségű termékek előállításához.

Takarék Gazda Számlacsomag

Vállalkozói pénzforgalmi bankszámla a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), kamarai kártyával rendelkező tagjai számára. A takarékok tradicionális partnerei a helyi agrárvállalkozásoknak, és változatos termékportfólióval állnak az agráriumban tevékenykedő üzleti partnereik rendelkezésére. A Takaréék Gazda Számlacsomaggal Ön és agrárvállalkozása a mai üzleti viszonyokhoz rugalmasan alkalmazkodhat, és kihasználhatja az internetes bankolás kényelmét is. **NAK tagoknak számlanyitási akció!**

Takarék Faktorház Zrt. termékei – faktoring az agráriumban

A Takarékszövetkezeti Integráció faktoring szolgáltatójaként a Takaréék Faktorház (TF) célja – szoros együttműködésben az Integrált Takarékszövetkezetekkel – a vállalkozások pénzügyi támogatása.

A faktorálás egy speciális rövidlejáratú finanszírozás, melynek során a gazdálkodók, egyéni vállalkozók – nem vitatott, halasztott futamidejű – követeléseit a teljesítést és számlázást követően megvásárlásra kerülnek.

Előnye, hogy nincs szükség tárgyi eszköz fedezetre, egyszerű forrás bevonási lehetőség, gyors és rugalmas finanszírozási forma. A limitek akár a szezonhoz, avagy vevőigényhez is alkalmazkodhatnak, igény szerint a nemfizetés kockázata vevőbiztosítással is csökkenthető.

Kapcsolatok

Takarék Agrár Központ

agrarkozpont@tbank.hu

Fórián Zoltán

Vezető agrárszakértő
Telefon: (+36 20) 431-1594
forian.zoltan@tbank.hu

Dózsa Gergely

Agrárszakértő
Telefon: (+36 20) 295-8290
dozs.gergely@tbank.hu

Gór Arnold

Regionális Agrár Kapcsolattartó – Dunántúl
Telefon: (+36 20) 288-5019
gor.arnold@tbank.hu

Takács Attila

Regionális Agrár Kapcsolattartó – Dél Alföld
Telefon: (+36 20) 381-9047
takacs.attila@tbank.hu

Takarék Faktorház Zrt.

Szabó Nóra

Vezető Hitelező
Telefon: (+36 30) 523-2887
szabo.nora@tfaktorhaz.hu

Takarék Lízing

Csuti Dávid

csuti.david@fhb.hu
Telefon: (+36 30) 708-2647

Kapcsolat pályázati tanácsadó partnereinkhez

Komjáthy Kálmán

komjathy.kalman@tbank.hu

Szakmai stratégiai partnereink

**Baromfi Termék Tanács
Magyar Állattenyésztők Szövetsége
Gabonatermelők Országos Szövetsége
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara**

**Országos Magyar Méhészeti Egyesület
Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács
Magyar Biokultúra Szövetség**

Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.

Cím: 1122 Budapest, Pethényi köz 10.

Központi telefonszám: +36 1 202 3777

Fax: +36 1 457 8997

E-mail: info@takarekbank.hu

Honlap: <http://www.takarekbank.hu>

A kiadványt a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.